

Žitna cena

v Ljubljani 18. novembra 1874.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 5 fl. — — banaške 6 fl. — — turšice 4 fl. 80. — soršice 4 fl. 10. — rži 3 fl. 30. — ječmena 3 fl. — — prosa 3 fl. — — ajde 3 fl. — — ovsa 1 fl. 90. — Krompir 1 fl. 70.

Loterijne srečke:

v Trstu	} 21. nov. 1874:	66.	44.	87.	56.	62.
v Lincu		5.	75.	21.	57.	1.

Prihodnje srečkanje v Trstu 5. decembra.

fabrike le po malem delajo, ni skoro nobenega zaslužka in sila že strašno pritiska. Če drugo leto to ne bo bolje, bo morala država, dežela ali občina dela dati, da se preživi ta velika množica delavcev, sicer utegne priti do punta. Tudi kmetija je ob tla. Kmet mora jemati na posodo denar v mestu pri „posojevalcih“ ali boljje oderuhih za strašne obresti; pripetilo se je že, da je moral kmet za 50 gold., ki jih je za mesec dni pri taki pijavki na posodo vzel, plačati 50 gold. obresti! Ali ni to res strašno?

Kursi na Dunaji 23. novembra.

5%, metaliki 70 fl. 15 kr.

Ažijo srebra 104 fl. 50 kr.

Narodno posojilo 74 fl. 45 kr.

Napoleoniori 8 fl. 88 kr.

„Novice“ svojim prijateljem gledé na volitve v Kranjsko kupčijsko in obrtnijsko zbornico.

Že lansko leto bile bi morale biti dopolnitne volitve v našo kupčijsko in obrtnijsko zbornico, in odbor političnega našega društva „Slovenije“ imel že je maja meseca 1873. leta pripravljen oklic, v katerem so se priporočali možje, ki naj se volijo. Imelo se je takrat voliti le 5 odbornikov iz vrste kupčijske (trgovske), 6 iz vrste obrtnijske in 1 iz vrste rudarske namesto onih, ki so po zborničnih pravilih imeli lansko leto izstopiti iz odbora zborničnega.

Al ko so se delale priprave za volitev, so nemčurji, katerim je trn v peti to, da je zbornica naša po večini narodna, začeli v „Tagblattu“ hudo rogoviliti, češ, da se nahaja mnogo napak v sestavi volilnika, da je treba vse volilce iznova pretresti, sicer bodo nemčurji protestirali zoper volitev itd. Se vé da to, o čemur je „Tagblatt“ kričal, bilo je evangelij bivšemu deželnemu predsedniku grofu Auerspergu, in — ustavljene bile so mahoma volitve, ki bi bile morale lani biti, ako se spoštujejo pravila, ki so postava zbornici. Al kaj je postava, če ni nemčurjem po godu!

Preteklo je tedaj leto 1873 in h koncu bliža se že leto 1874 — kar pride prve dni t. m. iz Dunaja ukaz, naj se vsa zbornica razpusti. Komaj pa je razpust bil razglašen, že se je slišalo, da volilna komisija šteje samo enega narodnega moža (bivšega predsednika V. C. Zupana), 6 pa družih nenarodnih, katerim na čelu kot ministerski komisar stoji vitez Vestenek, c. k. vladini tajnik, to je oni glasoviti gospod, ki se je tako breztaktno obnašal pri delitvi državne podpore nesrečnim Dolencem.

Taka sestava volilne komisije, v katero je en sam naroden mož, kakor se za gotovo pripoveduje, še le po nekem višem vplivu bil vršten, izbudila je veliko nevoljo po vsi deželi. Al komaj se je vlegla pravična nevolja, že se izbudi še huja, ko se je zvedelo, da isti načelnik volilne komisije vitez Vestenek namerava prekucniti pri nas in povsod drugje dozdej navadni volilni red in pravico volitve vzeti kramarjem, krčmarjem in branjevce, in zato, kakor slišimo, vrè huda nevolja po deželi. Govori se sicer danes, da pododbor volilne komisije se ne sklada z atentatom gosp. Vesteneka na naše kramarje, krčmarje in branjevce; ali pa bode pododboru obveljal upor zoper nakane Vestenekove, tega ne vemo. Če ne obvelja ta volilni red, ki je dozdej vsa leta veljal v naši zbornici pa tudi v drugih, vzame se veliko sto volilcem pravica volitve, — če pa se jim vzame ta pravica, nimajo več dolžnosti plačevati doneskov za potrebščine zbornične, in zbornica zgubi več sto goldinarjev podpore. Boli potem Vestenek odprl svojo šatuljo in iz svojega dodal, kar je na omenjeni poti vzel

zbornici? ali pa bode morebiti še ostalim volilcem povikšal se davek v zbornico?

Al ne le denarna zguba, ki žuga po svojeglavnem načinu Vestenekovem zbornici, je, ki dela veliko nevoljo po deželi, ampak tudi še druga čudna prikazen, in ta je, da rokodellec, ki plačuje 2 gold. od svojega rokodelstva davka, ima pravico voliti, — kramar pa, krčmar itd., ki plačuje 4 gold. davka, ne bi je imel po Fränzel-Vestenekovem modrijanstvu!

In če vprašate: zakaj dela vitez Vestenek tako, odgovarja vam on z razkladanjem (definicijami) svojim: kdo je trgovec, kdo pa obrtnik. Al te definicije so tako kruljeve, kakor če bi kdo rekel: „mleka ne smeš vživati postni dan, ker ga je naredila mesena krava.“

Zajc za Vestenekovim grmom tiči drugod, in ta grm je nemškutarija. Rekel je sicer, da kupčijska zbornica nima nič s politiko in narodnostjo opraviti. Al mož je pozabil na to, na kar ga je gosp. Zupan dobro spomnil, da gori navedena sestava volilne komisije očitno vsemu svetu kaže, „kam — da s slovensko prislovico govorimo — pes taco molí.“ In komentár k temu najdemo tudi v Vestenekovem obnašanji na Dolenskem, ki ga je interpelacija v deželnem zboru letošnjem odkrila, na katero vlada ni mogla odgovora dati, ki bi bil interpelacijo na laž stavil.

Vse to, trgovci in obrtniki po deželi, smo Vam razodeti morali za tega del, da čujete in čujete dobro, da — kedar bodo volitve razpisane, se ne vsedete nikomur na limanice, ki bi Vam svetoval druge možé voliti v zbornico, kakor bodo tisti, ki Vam jih bode svetovalo politično društvo „Slovenija“ po dogovoru s skušenimi rodoljubi našimi in narodnimi možmi. Taki se Vam bodo kmalu očitno priporočali, in le take volite vsi!

In Vi, drugi prijatelji naši, podučajte v svojih krogih manj zvedene volilce, da bodo volili le take, ki jim jih boste Vi povedali. Vedite, da pri teh volitvah našim nasprotnikom ni mar za nič družega nego za to, da bi po kupčijski in obrtnijski zbornici v deželni naš zbor vrinili dva poslanca, ki bi bila nasprotnika narodni stranki!

In če Bog dá in edinst slovenska, da zopet sijajno zmagamo in da v zbornici zopet imamo narodno večino, potem pa vprašamo: ali bode vspešno in na korist njeno, da po vseh teh precedencijah strančan Vestenek še ostane vladni komisar v zbornici? Naj naši prijatelji v državnem zboru že zdaj stavijo na ministerstvo to vprašanje.

Še enkrat tedaj: Pozor! prijatelji dragi — za dva narodna poslanca gré!